

Factsheet JGZ-richtlijn Seksuele ontwikkeling

Wat levert de richtlijn op?

Een gezonde seksuele ontwikkeling is een belangrijk onderdeel van gezond opgroeien. Als kinderen en jongeren hierbij niet goed worden ondersteund of problemen te laat worden gesignaleerd, wordt de seksuele gezondheid bedreigd. Vanwege seksuele problemen of seksuele trauma's zullen zij een groter beroep doen op de zorg en minder kunnen participeren in de samenleving.

Op basis van wetenschappelijk onderzoek en practice based kennis wordt inzicht gegeven in de seksuele ontwikkeling van jeugdigen. Per seksuele ontwikkelingsfase van 0-6 jaar, 6-12 jaar en 12-19 jaar, beschrijft de richtlijn relevante thema's, veelvoorkomende vragen, seksueel gedrag en seksuele risico's en wordt advies gegeven voor het professioneel handelen. Hiermee kan ongezond, afwijkend en zorgwekkend gedrag rondom seksualiteit eerder worden herkend en seksuele problemen zoals seksuele grensoverschrijding of ander schadelijk seksueel gedrag, voorkomen worden. De professional heeft een duidelijker kader voor het professioneel handelen wat de kwaliteit van de zorg ten goede komt.

Doel van de richtlijn

Kinderen en jongeren (en hun opvoeders/ouders) ondersteunen bij een gezonde seksuele ontwikkeling en bijdragen aan preventie van ongezond, risicovol, schadelijk en seksueel grensoverschrijdend gedrag door informatie, advies, signalering, begeleiding en verwijzing.

Waarom deze richtlijn

- De JGZ krijgt veel vragen van ouders en opvoeders over welk seksueel gedrag van kinderen en jongeren "normaal", schadelijk of zorgwekkend is.
- Met de richtlijn kan de JGZ kinderen en jongeren volgen in hun seksuele ontwikkeling, gericht informatie en advies geven, problemen vroegtijdig signaleren, begeleiding bieden en indien nodig verwijzen.
- De gedragingen en problemen kunnen zeer divers zijn en per leeftijd, sekse, opleidings- en culturele achtergrond en seksuele voorkeur, verschillen.

Activiteiten

- Bespreekbaar maken van seksualiteit
- Inspelen op vragen en/of zorgen van ouders en jeugdigen
- Ondersteuning bieden bij de seksuele ontwikkeling en opvoeding
- Verwijzen bij signalering van een niet optimale seksuele ontwikkeling of problemen op fysiek en psychosociaal vlak

Randvoorwaarden

M.b.t. scholing

- Scholing over de inhoud van de richtlijn is belangrijk. Het volgen van een e-learning kan efficiënt en zinvol zijn. Voor gespreksvoering kan een aanvullende training bij professionals wenselijk zijn. Dit brengt wellicht extra kosten met zich mee.

M.b.t. instrumenten en interventies

- De tijdsinvestering voor het werken met de richtlijn zal afhangen van de vragen en zorgen van ouders of jongere en de inschatting die de JGZ professional zelf maakt. De tijd die voor consulten beschikbaar is, is te kort om alles te bespreken, daarom moet in afstemming met ouder of jongere een keuze gemaakt worden .

M.b.t. invoering

- De mate waarin de JGZ professional zich de richtlijn en het thema eigen maakt, zal afhankelijk zijn van de betrokkenheid en expertise van de JGZ professional zelf. Het is het aan te bevelen, gezien de gevoeligheid van dit thema, zorg te dragen voor collegiale consultatie en/of borging van expertise op dit thema binnen de organisatie.